



# Havana Karavano

KONGRESA KURIERO DE LA 95-A UNIVERSALA KONGRESO

N-ro 1

Dimanĉo, 18-a de julio 2010

## Saluton, kongresanoj!

Kiel dum ĉiu Universala Kongreso, UEA kaj LKK ankaŭ ĉi-jare eldonas tagan ĵurnalon, tradicie konatan kiel la Kongresa Kuriero, kaj por la 95-a UK aperontan kun la nomo *Havana Karavano*. Ankaŭ same kiel ĉiukongrese, ĝia enhavo dependos tre grandparte de la kontribuoj de la kongresanoj mem, kiuj bonvolu raporti pri siaj kunvenoj, recenzi kongresajn eventojn ktp, kaj poste aŭ meti siajn pecojn en tiucelan skatolon ĉe la kongresaj giĉetoj, aŭ liveri ilin ĉe la KK-redakciejo en ĉambro Ortiz. Ankaŭ fotoj en komputila formato estas bonvenaj, same kiel kongresaj anekdotoj, rakontoj, kaj eĉ tutaj volontuloj. Ĉiuokaze bonvenon al Havano, kaj ĝuu la kongreson!

La redakcio

## Unu homo, unu libro, unu horo

Unu homo : prof. Lee Chong-Yeong, en Esperantujo konata simple kiel Chong. Unu libro: *Lee Chong-Yeong, gvidanto nia*, eldonita de Korea Esperanto-Asocio. Unu horo: la tempo kiun ni pasigos kune en la libroservo por omaĝi al prezidinto de UEA, konante lin pli bone per la vortoj de tiuj kiuj plej intime kunlaboris kun li kaj/aŭ kiuj plu antaŭenigas liajn ideojn: Probal Dasgupta, Humphrey Tonkin kaj aliaj. Do venu ĉiuj al la libroservo dimanĉon la 18-an de julio, je 16h15.

Michela Lipari, KN 411

## Ateistoj malfermaj

La administra kunveno de ATEO (Ateista Tutmonda Esperanto-Organizo), kiu okazos dimanĉon 16h00-16h45, estas indikita en la kongresa programo kiel "fermita". La kunveno tamen estas malfermita al la publiko, sed bonvolu noti ke tio estos administra kunsido, ne diskuto pri ateismo.

Por informoj pri ateismo venu al la publika kunveno, ĵaŭdon 15h30-16h30. La temo de la kunveno estos: "Kio estas la celo de la vivo, laŭ ateistoj?"

Anna Löwenstein, KN 849

## Ekzameniĝu novtipe!

Novaj UEA-ekzamenoj, konstruitaj laŭ la aŭtoritata t.n. Eŭropa Referenckadro, funkcias ekde decembro 2008. Ĝis nun trapasis ilin 186 personoj el 31 landoj. Al la 13-a ekzamensesio, okazonta dum tiu ĉi UK, ankoraŭ eblas aliĝi dum la semajno.

La ekzamenoj okazas en tri niveloj: B1 (baza), B2 (meza) kaj C1 (supera). Ili konsistas el skriba kaj parola partoj, trapaseblaj ankaŭ aparte en diversaj ekzamenperiodoj. Ankaŭ eblas ekzameniĝi nur pri unu parto. La ekzamenoj testas nur lingvajn konojn kaj kapablojn, ne entenante movadajn aŭ kulturajn informojn.

La skriba ekzameno okazos vendredon je la 11h00, kun la parola parto poste aŭ alitage laŭ interkonsento. Eblas aliĝi ĝis la 9-a horo en vendredo. Ĉiujn ceterajn informojn, aliĝeblojn kaj pageblojn vi trovas en la Kongresa Libro pri la aranĝoj de edukado.net (p. 46) aŭ ĉe la giĉeto de la kasisto de UEA.

Ni atentigas ankaŭ pri tio, ke mardon, kadre de la meznivelaj paroligaj kursoj de edukado.net, okazos informado kaj ekzercado por la ĉi-semajnaj ekzamenoj.

Katalin Kováts, KN 512

## La bona lingvo ankoraŭ pli bona

Dimanĉon ja la 13-a horo en salono Canuto (Kanuto) kunvenos la nova asocio Tutmonda Esperanto. La kunveno estas malfermita al tiuj, kiuj kredas, ke Esperanto estas regula kaj sen esceptoj, kaj devas resti tia.

Renato Corsetti, KN 412

## Grava informo por prelegantoj kaj gvidantoj de kunsidoj

Ĉiuj memorstangoj, kompaktdiskoj, DVD-oj kaj projekciotaj komputilaĵoj devas esti testitaj 24 horojn antaŭ la prezento ĉe la teknika centro de la kongresejo, apud salono Hodler. Sen tiu testo ne eblis dissendi la projekciadon.

# Kleriga Lundo

*lundon la 19-an de julio 2010*

UNUA BLOKO: 09h00-10h30

## Kiel agi en esperantistaj dezertoj

Renato Corsetti, HORI Jasuo, Martin Schäffer

Ekzistas ankoraŭ multaj landoj en la mondo, kie eĉ unu esperantisto ne ekzistas. Do, la problemoj estas kiel krei esperantistojn tie, kiel verdigi la dezerton. Unu el la sistemoj estas tiu elprovata de la Azia Komisiono (KAEM), sed ankaŭ de aliaj kontinentaj komisionoj de UEA, sendi homon al la lando, kiu gvidu la unuajn Esperanto-kursojn. Oni povas pensi pri alternativaj metodoj, ekzemple anoncoj en lokaj ĵurnaloj, anoncoj pri retaj kursoj. Ĝenerala demando: kiu estas la preferinda metodo por naski Esperanto-movadon en nova lando?

*09h00-10h30, Lapenna*

## Japanaj kvadratoj: huroŝiki kaj origami

huroŝiki: TAHIRA Masako; origami: SAIKI Akira

De antikva tempo oni pakis diversajn objektojn per kvadrataj tukoj, japane “huroŝiki”, por oportune kunporti ilin. Japanaj paktukoj kovras objektojn longajn aŭ mallongajn, grandajn aŭ malgrandajn, rondajn aŭ kubajn, eĉ montrante artismajn nodojn. Kontraste al papero aŭ plasto, tuko estas ekologiisme konvena pro la ebleco ripete uzi. Vi do provu mem paki ion vian per huroŝiki!

Paperfaldludo troviĝas tramonde, sed tiu nomata “origami” prosperis aparte en Japanio. Oni faldas diversajn formojn el diversformaj paperoj jam de malnova tempo, kaj aperis antaŭ 200-300 jaroj multaj fakaj libroj. La bela formo de “orizuru” (gruo faldita el papero) estas kvazaŭ simbolo de japaneca paperfaldludo. Vi do vidu varion da gruoj kaj mem faldu kun ni belan grupon!

*09h00-10h30, Canuto*

## Tradukekzerco: tradukado en multlingvaj medioj

Brian Moon

Ĉiu uzanto de Esperanto pli-malpli ofte konfrontiĝas kun problemoj de tradukado inter Esperanto kaj naciaj lingvoj. Por rigardi tiujn problemojn el iom

nova perspektivo, ni proponas konsideri la situacion en multlingvaj organizaĵoj kiel Eŭropa Unio.

Sur bazo de praktika tradukado de specimena teksto jam ekzistanta en diversaj lingvoj, ni iom esploras la avantaĝojn kaj la problemojn de Esperanto en tiu ĉi kampo.

*09h00-10h30, Jáki*

## Ni lernu ludante

Ana Montesinos

Temas ĉefe, sed ne nur, pri manieroj pligrandigi nian scion pri Esperantujo. Unue estos prezento de kelkaj eblaj ludoj, poste oni praktikos ilin en malgrandaj grupoj, kaj je la fino ĉiu grupo raportos siajn komentojn, kaj eblajn novajn ideojn, al la aliaj partoprenantoj.

*09h00-10h30, Broccatelli*

DUA BLOKO: 10h45-12h15

## Unuiĝintaj Nacioj kaj Unesko

Humphrey Tonkin

Dum la kongresa semajno, okazos laborkunsido pri la agado de UEA ĉe UN kaj Unesko, sed la celo de la nuna sesio estos iom pli vasta. Ĝi respondos du demandojn: “Kial gravas, ke mi sciu pri UN kaj Unesko kaj subtenu ilin?” kaj “Kion mi povas fari por antaŭenigi Esperanton en tiaj internaciaj medioj?” Membroj de la teamoj, kiuj reprezentas Esperanton en Novjorko, Ĝenevo, Vieno kaj Parizo prezentos siajn vidpunktojn kaj diskutigos vin.

*10h45-12h15, Lapenna*

## Per muzikaj instrumentoj: viaj talentoj helpas Esperanton

HORI Jasuo

Esperantistoj havas diversajn talentojn. Uzu tiujn por Esperanto. Mi montros al vi unu ekzemplon pri tiu temo.

Lernejoj ne facile akceptas vian proponon instrui Esperanton. Sed se vi proponas “koncerton pri diversaj muzikiloj el la mondo” ili facile akceptos vin. Tion mi faras. Mi ludas japanan tradician muzikilon,

tial kiam mi vojaĝas en eksterlando, mi tuj aĉetas tieajn etnajn muzikilojn aŭ ludilojn. En la pasintaj tri jaroj mi prelegvojaĝis en Francio, kaj dum miaj vojaĝoj tiu koncerto estis la plej populara. Lernantoj estis ensorĉitaj per tiuj nekutimaj muzikiloj, mem ludante.

*10h45-12h15, Canuto*

### **Indiĝena turismo**

Ruben Ortiz, Philippe Chavignon

Ruben Ortiz, grava gvidanto indiĝena en Gvatemalo, estis la kasisto de la indiĝena konsilantaro de la projekto I.D. "Indiĝenaj Dialogoj". Kiam ĉi lasta kolapsis, li proponis starigi ekoturisman kunlabore kun la indiĝena organizo porvirina "Kichin Konojel", kiun li kun lia edzino estris, kaj kiu peras projektojn pri terkultivado kaj edukado. Nova organizo "AgroEtour" estis kreita por okupiĝi pri la disvolvado de ekoturismo en kaj por indiĝenaj komunumoj. Kunlabore kun Philippe Chavignon, pluraj vojaĝoj en kiuj partoprenis esperantistoj estis organizataj en Mezameriko laŭ spirito de solidara turismo.

Ruben kaj Philippe prezentos la projekton kaj ilustros la rezultojn kaj malfacilaĵojn per siaj konkretaj spertoj.

*10h45-12h15, Jáki*

### **Ekonomia Esperanto**

Hans Welling

En tutmonda komerco kono de fremda lingvo necesas. La angla estas la plej ofte uzata. Sed ĝi estas ege multekosta. Ni pli intense studu la tre grandan ekonomian avantaĝon de nia lingvo. Por konvinki ne nur kulturajn homojn, sed ankaŭ ekonomiistojn kaj politikistojn, ni devas mem koni niajn avantaĝojn, por ke ni povu ilin klarigi eksteren. Komence de la prelego mi disdonos enketilon. Ni kune klopodu kalkuli !

*10h45-12h15, Broccatelli*

TRIA BLOKO 12h30-14h00

### **Publika parolado sen nervozo**

Humphrey Tonkin

En la sesio ni penas atingi du celojn. (1) Kiel esperantistoj, ni de tempo al tempo troviĝas en nacilingvaj situacioj, en kiuj ni devas prezenti

Esperanton klare, konvinke – kaj publike. Ni esploros kelkajn metodojn por fari tion. (2) Ankaŭ kiel esperantistoj, ni okaze devas publike paroli en Esperanto. Tio prezentas pliajn defiojn, kies solvojn ni ankaŭ esploros.

*12h30-14h00, Lapenna*

### **Kimono: japana popolkostumo sed artaĵo**

KIKUSIMA Kazuko (Krizantemo)

"Kimono" estas japana tradicia popolkostumo, kaj en la nuntempa japana vivo ordinara kimono estas silka elegantaĵo. La nuntempa vestmaniero formiĝis antaŭ ĉ.120 jaroj. La silka ŝtofo por kimono, 36cm larĝa kaj ĉ.10m longa, estas fajne tinkturita, eĉ hodiaŭ mane po unu. "Obi", la silka larĝa zono por kimono, estas 30cm larĝa kaj ĉ.4m longa. Kimono kaj obio ambaŭ estas simple plataj ŝtofoj, sed ili gajnas vivon sur la homa korpo.

Vidu verajn kaj belajn kimonojn kaj obiojn, kiuj estas japanaj artaĵoj tinktura, broda kaj teksa.

*12h30-14h00, Canuto*

### **Yumeiho-Terapio en Kubo**

Francisco Briel de Cañas, Francel Briel Gil

Yumeiho-terapio alvenis al Kubo dum la 75-a Universala Kongreso de Esperanto okazinta en Havano, Kubo en 1990 pere de sia kreinto d-ro Masayuki Saionji, el Japanio. Ni prezentos diversajn kuracitajn kazojn, kelkajn el ili pere de pacientaj atestoj, en kiuj oni povos konstati la bonefikojn de nia terapio. Fine ni elmontros praktike al partoprenantoj ĉe nia konferenco la bonajn efikojn de nia terapio.

*12h30-14h00, Jáki*

### **Kiel igi niajn klubkunvenojn pli interesaj? Programeroj por klubaj kunvenoj kaj por lecionoj por progresantoj**

Josef Šemer

Temas pri prelego kun ekzemploj, samtempe instrua, amuza kaj defi-hava. Josef (Josi) Šemer estas multjara gvidanto de la Esperanto-klubo en Tel-Avivo, Israelo. Li kreis kaj prezentis tie diversajn programerojn, kiuj estas samtempe distraj, aktivigaj kaj lingvo-lernigaj. Dum la sesio li prezentos al ni kolekton de tiuj ĉi programeroj kaj riĉigos nin per sia sperto. La materialo taŭgas ankaŭ por lecionoj por progresantoj.

*12h30-14h00, Broccatelli*

# Demandoj rilatantaj la kongresan temon: Interproksimigo de kulturoj

## A. Grandaj temoj de Unesko – Kiel ni povos kunlabori?

Unesko deziras antaŭenigi kulturen diversecon en la mondon, kaj la ligojn inter la diversaj kulturoj. Kiel Esperanto helpu atingi tiun celon? Ĉu valoras konservi la lingvojn kaj kulturojn de la mondo? Kiujn aspektojn ni reliefigu kaj konservu?

Ĉu ni povos helpi pri la kompreno de similecoj kaj diversecoj en la mondaj kulturoj?

1) Kiel ni povos faciligi pli da kulturaj interŝanĝoj tra la mondo, laŭ la politiko de Unesko? Kiel ni povos faciligi la deziratan dialogadon aŭ konversaciadon en la evoluigo de politiko por edukado, scienco, kulturo, kaj komunikado laŭ tiuj celoj?

2) Kiel ni povos utiligi Interreton por konversacioj kiuj ŝanĝos perspektivojn pri kulturoj kaj religioj? Ĉu ni povos inkluzivi interreligiajn konversaciojn en nia interkultura dialogado? Kiel ni povos utiligi niajn komunikilojn por dialogi pri delikataj temoj kiuj gravas por la estonteco de nia mondo kaj la interhomaj rilatoj?

3) Kiel ni povos helpi eduki pri homaj rajtoj, kultura diverseco, integrado de marĝenitaj grupoj? Kiel ni kreu konversaciojn inter nordo kaj sudo je ĉiuj niveloj, per interŝanĝoj inter universitatoj, profesiuloj, individuoj?

4) Ĉu estu nia tasko antaŭenigi sciojn pri indiĝenaj popoloj, iliaj vivfilozofioj, interkultura dialogado, luktado kontraŭ rasismo kaj diskriminacio, antaŭenigo de kulturo kaj paco kaj demokratio?

5) Kiel ni povos kontribui al la korektado de miskoneptitaj kulturaj reprezentiĝoj, valoroj kaj stereotipoj?

6) Ĉu ni povos komuniki la valorojn kaj produktojn de aliaj kulturoj per ekspozicioj kaj publikaj eventoj kiujn ni organizu pere de niaj tutmondaj kontaktoj?

7) Ĉu ni povos kontribui al la utiligo de novaj teknologioj kiuj antaŭenigu lingvan diversecon kaj tradukadon? Ĉu Esperanto povos roli pli efike ol aliaj solvoj kiel interlingvo en la aŭtomata tradukado?

## B. Aliaj gravaj demandoj por la Esperanto-movado

1) Kiel vi kaj aliaj esperantistoj kiujn vi konas vere uzis la lingvon por kompreni aliajn kulturojn?

2) Ĉu esperantistoj trompas sin kiam ili kredas kaj asertas ke Esperanto ebligas transkulturen komprenon? Ĉu ni urĝe bezonas interkulturen trejnadon kiel esencan parton de nia edukado kiel uzantoj de Esperanto? Ĉu vi spertis problemojn pri interkultura kompreno inter esperantistoj? Se jes, en kiuj cirkonstancoj? Kio estus helpinta eviti tion?

3) Ĉu ni devus ekzameni universalajn kultur-etikajn valorojn kiel akceptitan bazon por interrilati kun esperantistoj kaj la homaro ĝenerale? Ĉu ni provu difini specifajn kvalitojn kaj esprimiĝojn de tiuj valoroj laŭ la diversaj kulturoj por pli bone kompreni ilin? Ekzemploj de universalaj valoroj estus la amo, vero, justeco, libereco, unueco, toleremo, respondeco, kaj respekto al la vivo. Kiujn aliajn ni aldonus specife por la Esperanto-komunumo? Ĉu rolas en tio la “interna ideo”?

## C. Aliaj kernaj demandoj

1) Kion signifas interproksimigi kulturojn?

2) Kiel difini kulturon, kaj kulturojn?

3) Ĉu ĉiuj kulturoj egale valoras? Kiel ni difinu kulturajn valorojn?

4) Ĉu malaperos aŭ malaperu etne bazitaj kulturoj?

5) Ĉu Esperanto havas kulturon kun akceptitaj moroj, kutimaro? Kiel difini ĝin?

Ĉu ni estas vera “popolo” aŭ “malpopolo”? Kiel difini nin?

Kiuj estas la “samaj ideoj” kiuj nin kunigas kiel “samideanoj”?

*Venu por diskuti pri tiuj ĉi demandoj: dimanĉon 15h00 kaj mardon 13h45, salono Lapenna; ĵaŭdon 10h15, salono Hodler.*